

Datum
2022-12-03

Ärendenr
MSB 2022-11034

Ert datum
2022-09-02

Er referens
Fi2022/02529

Enheten för inriktning av beredskapsplanering Finansdepartementet
(KC-IB)

Jonas Milton
010-240 5031
Jonas.Milton@msb.se

Ökad motståndskraft i betalningssystemet

MSB välkomnar förslaget om att bestämmelserna om clearing och avveckling av betalningar ska tas in i en ny lag. Betalningsförmedling¹ har identifierats som en av fyra samhällsviktiga funktioner inom sektorn finansiella tjänster. Ur ett beredskapsperspektiv är det därför av stor vikt att se till alla viktiga steg i en betalningsprocess så att inte delar faller utanför krav på tillstånd och tillsyn och därmed kan utgöra en svag länk i betalningskedjan. MSB ser därför mycket positivt till att definitionen av clearingverksamhet utformas så att hela betalningsprocessen omfattas. Nedan följer MSBs detaljerade kommentarer på promemorian.

Beredskap bör ses som en naturlig del av bolagets riskhantering

I kap 7.2 gällande riskhantering konstateras att incidenter i ett clearingbolags verksamhet kan medföra en betydande störning för betalningssystemet i stort. Promemorian föreslår därför att ett clearingbolag ska se till att det finns en tillfredsställande intern styrning och kontroll, inbegripet säkerställande av operativ stabilitet. Ett clearingbolag ska beakta operativa risker och affärs-, investerings-, kredit- och likviditetsrisker. Bolaget ska säkerställa tillfredsställande driftsäkerhet, inbegripet förmågan att hantera ökande betalningsvolymerna till följd av operativ eller finansiell stress. I kap 7.3 gällande beredskap anges att ett clearingbolag ska identifiera kritisk verksamhet och ha beredskaps- och kontinuitetsplaner för att kunna hantera händelser som utgör en betydande risk för avbrott i verksamheten.

MSB ser positivt till promemorians avsikter med kapitel 7.2 och 7.3 men vill understryka att det är av stor betydelse att riskhantering och beredskap inte ses som två separata uppgifter. Beredskap bör utgöra en naturlig del av clearingbolagets riskhantering och inte ses som en särskild sidouppgift. MSB anser därför att det ur ett beredskapsperspektiv bör tydliggöras att kraven på riskhantering även beaktar händelser som utgör en betydande risk för avbrott i verksamheten där ett väpnat angrepp är det ytterst dimensionerande scenariot. En sådan dimensionering ställer högre krav på att clearingbolaget har en resilient verksamhet med alternativa sätt att upprätthålla clearingbolagets samhällsviktiga verksamhet kopplad till betalningsprocessen. I detta hänseende handlar det inte enbart om upprätthållande av den finansiella stabiliteten utan även om behovet att upprätthålla en

¹ Verksamhet som säkerställer att betalningar går från betalningsavsändare till betalningsmottagare, så som det centrala betalningssystemet, elektroniska betaltjänster, kontanthantering, förmedling av statliga betalningar mellan centralbanker och statens betalningsmodell. MSB1844 – oktober 2021

viktig funktionalitet för samhället i stort både i händelse av kris och ytterst ett väpnat angrepp.

Det bör övervägas om kravet på en faktisk operativ förmåga ska förtydligas i lag om clearing och avveckling av betalningar

I kap 7.3 gällande beredskap anges att ett clearingbolag ska identifiera kritisk verksamhet och säkerställa att verksamheten kan återupptas inom kort efter ett avbrott. Vidare anges att ett clearingbolag också ska ha beredskaps- och kontinuitetsplaner för att kunna hantera händelser som utgör en betydande risk för avbrott i verksamheten. Enligt förslaget om ny riksbankslag ska ett företag som är särskild betydelse för genomförandet av betalningar planera och förbereda för att kunna fortsätta verksamhet som avser betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap, delta i Riksbankens verksamhet och se till att arbets- och uppdragstagare får den utbildning och övning som behövs.

En förutsättning för att kunna uppfylla det riksbankslagen föreslår är en faktisk operativ förmåga för att kunna hantera kriser, inte bara beredskaps-, kontinuitetsplanering, övning och utbildning. Det handlar konkret om att ha operativa rutiner i vardagen, stabsförmåga och att kunna skala upp en hantering. Det innebär att organisationen behöver kunna hantera informationsinhämtning/lägesbildarbete, samverkan, personella resurser och ha fysiska förutsättningar i form av lokaler och sambandsmedel. MSB anser därför det bör övervägas om kravet på en faktisk operativ förmåga ska förtydligas i lag om clearing och avveckling av betalningar.

Säkerhetsskydd berör fler områden utöver informations-, it- och cybersäkerhet

I kapitel 7.4 gällande informations-, it- och cybersäkerhet belyser promemorian Säkerhetsskyddslagen (2018:585), krav på säkerhetsskyddsanalys och på lämpliga säkerhetsskyddsåtgärder.

MSB anser att det är av stor vikt att det tydligt framgår att det bolag som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utreda behovet av säkerhetsskydd (2 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen). MSB anser dock att detta bör behandlas under ett eget kapitel som berör säkerhetsskyddsaspekterna i sin helhet. Utöver informations-, it- och cybersäkerhet bör även personalsäkerhet, fysisk säkerhet och signalskydd tas upp.

Krav på styrning bör även innefatta ansvar för säkerhetsskyddsarbetet

I kapitel 7.7 föreslår promemorian att styrelsen i ett clearingbolag ska ansvara för att kraven på sundhet, fritt tillträde, neutralitet och proportionalitet, riskhantering, beredskap, informations-, it- och cybersäkerhet, kapital och uppdragsavtal uppfylls. Styrelsen ska se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att uppfylla de ovan nämnda kraven och för att i övrigt styra verksamheten.

MSB anser att styrelsen även bör ansvara för att ett ändamålsenligt säkerhetsskyddsarbete bedrivs i clearingbolaget.

Remissvar

3(3)

Datum
2022-12-03

Ärendenr
MSB 2022-11034

I detta ärende har överdirektör Camilla Asp beslutat. Jonas Milton har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Annika Elmgart och enhetschefen Henrik Moberg deltagit.

Camilla Asp

Jonas Milton